

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2024. gada 22. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Pārtikas produktu nekaitīgums – Īpaši higiēnas noteikumi, kas piemērojami dzīvnieku izcelsmes pārtikai – Regula (EK) Nr. 853/2004 – 3. panta 2. punkts – Viela, kas domāta dzīvnieku izcelsmes produktu attīrīšanai no virsmas piesārņojuma – Jēdziens – Piesārņojums ar patogēno baktēriju *Listeria monocytogenes* – Viela, kas domāta dzīvnieku izcelsmes produktu virsmas piesārņojuma novēršanai un tiek izmantota ārpus kautuvēm pēdējos ražošanas posmos – Laišana tirgū – Eiropas Komisijas veikta sākotnējā apstiprināšana

Lietā C-745/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija) iesniegusi ar 2022. gada 8. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 2. decembrī, tiesvedībā

Microos Food Safety BV

pret

Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET)

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] (referente),

ģenerālvokāte: T. Čapeta,

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Microos Food Safety BV* vārdā – *S. Pappas*, advokāts,
- *Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET)* vārdā – *E. Strataki*, *dikigoros*,
- Grieķijas valdības vārdā – *E. Leftheriotou* un *A.-E. Vasilopoulou*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – grieķu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Konstantinidis, B. Rechena* un *M. Zerwes*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 3. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (OV 2004, L 139, 55. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1243 (2019. gada 20. jūnijs) (OV 2019, L 198, 241. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 853/2004”), kā arī 3. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1333/2008 (2008. gada 16. decembris) par pārtikas piedevām (OV 2008, L 354, 16. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp sabiedrību *Micreos Food Safety BV*, kas reģistrēta Nīderlandē, un *Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET)* (Vienotā pārtikas kontroles iestāde, Grieķija) par šīs iepriekš minētās iestādes atteikumu atļaut laist Grieķijas tirgū produktu “Listex™ P100”, kas ir domāts, lai ar pulverizāciju novērstu patogēnās baktērijas *Listeria monocytogenes* klātbūtni tādos patēriņam gatavos dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos kā zvejas un piena produktos, kā arī no gaļas pagatavotos produktos.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 178/2002

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV 2002, L 31, 1. lpp.), 3. panta 3. un 14. punkts paredz:

“Šajā regulā:

[..]

- 3) “uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas aprītē”, ir ikviena fiziska vai juridiska persona, kura atbildīga par to, lai tiktu nodrošināts, ka viņa/viņas kontrolē esošais pārtikas uzņēmums izpilda pārtikas aprites tiesību aktu prasības;

[..]

- 14) “apdraudējums” ir bioloģisks, ķīmiskais vai fiziskais aģents pārtikā vai barībā vai tāds pārtikas vai barības stāvoklis, kas potenciāli var izraisīt negatīvu ietekmi uz veselību”.

Regula (EK) Nr. 852/2004

- 4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu (OV 2004, L 139, 1. lpp.) 2. panta 1. punkta c) un f) apakšpunkts paredz:

“Šajā regulā:

[..]

c) “uzņēmums” ir jebkura pārtikas aprites vienība;

[..]

f) “piesārņojums” ir apdraudējuma klātbūtne vai tā ieviešana”.

Regula Nr. 853/2004

- 5 Regulas Nr. 853/2004 preambulas 6., 9., 10. un 18. apsvērumus noteic:

“(6) Ir vēlams tās vēl vairāk vienkāršot, attiecīgā gadījumā piemērojot vienādus noteikumus visiem dzīvnieku izcelsmes produktiem.

[..]

(9) Svarīgākie pārstrādāšanas mērķi ir nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni pārtikas drošības jomā, jo īpaši attiecinot uz pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem visā [Eiropas] Kopienā vienādus noteikumus, un nodrošināt pareizu dzīvnieku izcelsmes produktu iekšējā tirgus darbību, tādējādi sekmējot kopējās lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanu.

(10) Attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes produktiem ir jāsauglabā un, ja vajadzīgs, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzību, jāpastiprina sīki izstrādāti higiēnas noteikumi.

[..]

(18) Ir lietderīgi šajā regulā paredzētās strukturālās un higiēnas prasības attiecināt uz visiem uzņēmumu veidiem, tostarp mazajiem uzņēmumiem un pārvietojamām kautuvēm.”

- 6 Šīs regulas 1. panta “Darbības joma” 1. punkts noteic:

“Šajā regulā ir paredzēti īpaši dzīvnieku izcelsmes pārtikas higiēnas noteikumi pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem. Šie noteikumi papildina Regulas (EK) Nr. 852/2004 noteikumus. Tie attiecas uz neapstrādātiem un apstrādātiem dzīvnieku izcelsmes produktiem.”

- 7 Atbilstoši Regulas Nr. 853/2004 2. pantam “Definīcijas”:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) Regulā (EK) Nr. 178/2002 noteiktās definīcijas;

2) Regulā (EK) Nr. 852/2004 noteiktās definīcijas;

[..].”

8 Regulas Nr. 853/2004 3. panta “Vispārīgi pienākumi” 2. punkts paredz:

“Pārtikas aprītē iesaistītie tirgus dalībnieki izmanto tikai dzeramo ūdeni vai, ja Regula (EK) Nr. 852/2004 vai šī regula ļauj, tīru ūdeni dzīvnieku izcelsmes produktu attīrīšanai no virsmas piesārņojuma, ja vien [Eiropas] Komisija nav apstiprinājusi kādas vielas izmantošanu. Šajā nolūkā Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 11.a pantu, ar ko papildina šo regulu. [..].”

9 Regulas Nr. 853/2004 I pielikuma 8.1. punktā ir precizēts:

“Dzīvnieku izcelsmes produkti” ir šādi:

- dzīvnieku izcelsmes pārtika, tostarp medus un asinis,
- dzīvas gliemenes, dzīvi adatādaiņi, dzīvi tunikāti un dzīvi jūras gliemeži, kas paredzēti lietošanai pārtikā,
- un
- citi dzīvnieki, ko paredzēts sagatavot, lai tos dzīvus nogādātu galapatērētājam.”

Regula Nr. 1333/2008

10 Regulas Nr. 1333/2008 1. panta pirmā daļa noteic:

“Ar šo regulu paredz noteikumus par pārtikas piedevām, kuras lieto pārtikā, ar mērķi nodrošināt iekšējā tirgus efektīvu darbību, vienlaikus nodrošinot augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni un augstu patērētāju aizsardzības līmeni, tostarp patērētāju interešu aizsardzību un godīgu pārtikas tirdzniecības praksi, attiecīgā gadījumā ņemot vērā vides aizsardzību.”

11 Šīs regulas 2. pants ir formulēts šādi:

“1. Šī regula attiecas uz pārtikas piedevām.

2. Šī regula neattiecas uz šādām vielām, izņemot gadījumus, kad tās lieto kā pārtikas piedevas:

a) pārstrādes palīg līdzekļiem;

[..].”

12 Atbilstoši minētās regulas 3. panta 2. punktam:

“Šajā regulā izmanto arī šādas definīcijas:

a) “pārtikas piedeva” ir jebkura viela, ko pašu par sevi uzturā parasti nelieto un ko parasti neizmanto kā raksturīgu pārtikas sastāvdaļu neatkarīgi no tā, vai tai ir uzturvērtība vai tās nav, bet kura pati par sevi vai tās blakusprodukti tieši vai netieši kļūst vai ir pamatoti domājams, ka var kļūt par pārtikas sastāvdaļu vai citādi ietekmēt tās īpašības pēc tam, kad šī viela tehnoloģisku apsvērumu dēļ ir ar nolūku pievienota pārtikai šīs pārtikas ražošanas, pārstrādes, sagatavošanas, apstrādes, iepakojšanas, pārvadāšanas vai glabāšanas posmā;

[..]

b) “pārstrādes palīg līdzeklis” ir jebkura viela:

i) kuru pašu par sevi nelieto uzturā;

ii) kuru ar konkrētu nolūku izmanto izejvielu, pārtikas un tās sastāvdaļu pārstrādē, lai apstrādē vai pārstrādē panāktu noteiktu tehnoloģisku mērķi; un

iii) kura pati vai kuras atvasinājumu atliekas bez īpaša nolūka, taču tehniski nenovēršami rodas gatavajā produktā, ar nosacījumu, ka atliekas nav veselībai kaitīgas un tehnoloģiski neiedarbojas uz gatavajiem produktiem;

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 *Micreos Food Safety* ražo produktus uz fāga bāzes, tostarp “Listex™ P100”.

14 2015. gadā *Micreos Food Safety*, pēc tam, kad sākot no 2007. gada bija vairākas reizes neformāli kontaktējusies ar Komisiju, lūdza tai apstiprināt “Listex™ P100” kā atsārņotāju patēriņam gataviem dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktiem atbilstoši Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punktam.

15 Komisija, balstoties uz zinātnisku atzinumu, ko sniegusi Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*), sagatavoja regulas projektu par “Listex™ P100” atļaušanu lietošanai un iesniedza to savai pastāvīgajai Augu, dzīvnieku, pārtikas produktu un dzīvnieku pārtikas komitejai. Taču, tā kā šis regulas projekts šajā komitejā neguva nepieciešamo atbalstu, Komisija 2017. gada oktobrī neformāli un ar 2018. gada 19. februāra vēstuli formāli informēja *Micreos Food Safety* par savu nodomu vairs neturpināt apstiprināšanas procesu nepieciešamā politiskā atbalsta neesamības dēļ.

16 Ar 2018. gada 26. februāra vēstuli *Micreos Food Safety* Komisijai norādīja, ka “Listex™ 100” nav “atsārņotājs” Regulas Nr. 853/2004 izpratnē, bet “pārstrādes palīg līdzeklis” Regulas Nr. 1333/2008 2. panta b) punkta izpratnē un tāpēc tas neietilpst Regulas Nr. 853/2004 piemērošanas jomā.

17 Ar 2018. gada 9. aprīļa vēstuli Komisija atkārtoja savu lēmumu neturpināt “Listex™ P100” apstiprināšanas procesu.

18 2018. gada 15. oktobrī *Micreos Food Safety* aicināja Komisiju turpināt šo apstiprināšanas procesu un, ņemot vērā Komisijas lēmumu šo procesu neturpināt, iesniedza sūdzību Eiropas Ombudam, kurš to noraidīja ar 2019. gada 4. marta lēmumu.

- 19 Ar 2019. gada 25. aprīļa un 9. maija vēstulēm *Micreos Food Safety* no jauna aicināja Komisiju izvērtēt, vai “Listex™ P100” ir kvalificējams kā “neatsārņojošs pārstrādes palīg līdzeklis”.
- 20 Ar divām 2019. gada 17. jūnija vēstulēm (turpmāk tekstā – “divas 2019. gada 17. jūnija vēstules”), kas adresētas attiecīgi *Micreos Food Safety* un *Public Advice International Foundation*, kas pārstāvēja šo sabiedrību, Komisija atgādināja, pirmkārt, savu nodomu neturpināt “Listex™ P100” apstiprināšanas procesu, balstoties uz Regulu Nr. 853/2004. Otrkārt, šī iestāde apstiprināja, ka, pat ja “Listex™ P100” esot “pārstrādes palīg līdzeklis” Regulas Nr. 1333/2008 3. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, šis produkts joprojām ietilpstot Regulas Nr. 853/2004 piemērošanas jomā, tā kā tas tiek izmantots atsārņošanas mērķiem. Turklāt “Listex™ P100” neesot izsniegta nekāda atļauja saskaņā ar Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punktu.
- 21 2019. gada 16. augustā *Micreos Food Safety* cēla prasību Eiropas Savienības Vispārējā tiesā, lūdzot atcelt divās 2019. gada 17. jūnija vēstulēs ietvertos lēmumus, kā arī iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu, lūdzot apturēt šo lēmumu izpildi, proti, pirmkārt, pieteikuma par “Listex™ P100” kā atsārņotāja apstiprināšanu atbilstoši Regulai Nr. 853/2004 noraidījumu, otrkārt, pakārtotā pieteikuma par šī produkta kā “pārstrādes palīg līdzekļa” kvalifikāciju Regulas Nr. 1333/2008 3. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē noraidījumu un, treškārt, aizliegumu laist tirgū Eiropas Savienībā “Listex™ P100” kā “pārstrādes palīg līdzekli”.
- 22 Ar 2019. gada 26. septembra rīkojumu *Micreos Food Safety*/Komisija (T-568/19 R, EU:T:2019:694) Vispārējās tiesas priekšsēdētājs noraidīja *Micreos Food Safety* iesniegto pieteikumu par pagaidu noregulējumu, motivējot ar to, ka, pirmkārt, divās 2019. gada 17. jūnija vēstulēs neesot ietverts lēmums par aizliegumu laist tirgū “Listex™ P100”. Otrkārt, šai sabiedrībai turklāt neesot liegta tiesiskā aizsardzība, ciktāl tā vispirms var apstrīdēt attiecīgos tiesību aktus kompetentajās valsts tiesās, lai pēc tam vērstos Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 23 2019. gada 8. novembrī Komisija nosūtīja dokumentu dalībvalstu veterināro dienestu vadītājiem, apgalvojot, ka “Listex™ P100” ietilpst Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkta piemērošanas jomā, ņemot vērā, ka ar to ir paredzēts samazināt patēriņam gatavo dzīvnieku izcelsmes produktu piesārņojumu ar patogēno baktēriju *Listeria monocytogenes*. Attiecīgi, neraugoties uz tā varbūtējo kvalifikāciju par “pārstrādes palīg līdzekli” Regulas Nr. 1333/2008 3. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, šim produktam joprojām esot nepieciešama apstiprināšana, balstoties uz Regulu Nr. 853/2004. Turklāt Komisija atgādināja, ka “Listex™ P100” nav tikusi izsniegta nekāda atļauja saskaņā ar Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punktu un ka ar Savienības tiesībām dalībvalstīm neesot piešķirta nekāda rīcības brīvība, lai atļautu minēto produktu kā “pārstrādes palīg līdzekli”.
- 24 2020. gada 27. aprīlī *Micreos Food Safety* lūdza Veselības [ministrijas] valsts sekretāram (Grieķija) atļauju laist Grieķijas tirgū “Listex™ P100” kā “pārstrādes palīg līdzekli” patēriņam gataviem dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktiem. Šis pieteikums pēc tam tika nosūtīts Lauksaimniecības attīstības un pārtikas ministrijai (Grieķija) un vēlāk – valsts līmeņa kompetentajai iestādei, proti, EFET.
- 25 Ar 2020. gada 24. jūnija lēmumu EFET administrācijas padomes priekšsēdētājs noraidīja minēto pieteikumu tāpēc, ka, pirmkārt, Grieķijas tiesību sistēmā nav precīza tiesiskā regulējuma attiecībā uz pārstrādes palīg līdzekļiem, kā arī, otrkārt, EFSA 2016. gada 7. jūlija zinātniskajā atzinumā paustas šaubas attiecībā uz “Listex™ P100” kvalifikāciju un drošību.

- 26 2020. gada 28. septembrī *Micreos Food Safety* iesniedza pieteikumu *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija), kas ir iesniedzējtiesa, lūdzot atcelt šo 2020. gada 24. jūnija lēmumu.
- 27 Pamatojot savu pieteikumu, *Micreos Food Safety* norāda, pirmkārt, ka Regulas Nr. 853/2008 3. panta 2. punkts attiecoties tikai uz dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu, kas bijuši kautuvē, atsārņošanu, otrkārt, “Listex™ P100” esot domāts arī izmantošanai ārpus kautuvēm visos pēdējos ražošanas procesa posmos, proti, pēc šo produktu termiskās apstrādes, kad šie produkti jau ir tikuši dezinficēti un sagatavoti saciršanai un iepakojšanai, un, treškārt, “Listex™ P100” esot paredzēts nevis attīrīšanai no piesārņojuma, bet lai novērstu piesārņojumu gadījumā, kad patogēnā baktērija *Listeria monocytogenes* pārsniedz atļautos līmeņus.
- 28 Vispārējā tiesa ar 2020. gada 18. decembra rīkojumu *Micreos Food Safety*/Komisija (T-568/19, EU:T:2020:647) noraidīja kā nepieņemamu *Micreos Food Safety* prasību, ar kuru lūdza divu 2019. gada 17. jūnija vēstuļu atcelšanu, motivējot ar to, ka, pirmkārt, tās nevarot tikt uzskatītas par “apstrīdamiem tiesību aktiem” LESD 263. panta izpratnē un, otrkārt, tās neesot domātas obligātu tiesisku seku radīšanai, pat ja tās ietver juridiskus vērtējumus. Turklāt Vispārējā tiesa apstiprināja, ka *Micreos Food Safety* nav bijusi liegta tiesiskā aizsardzība tāpēc, ka tā varēja iesniegt pieteikumus par valsts iestāžu pieņemtajiem tiesību aktiem valsts tiesās, kas tādējādi ļautu šīm tiesām vērsties Tiesā ar prejudiciālajiem jautājumiem saskaņā ar LESD 267. pantu.
- 29 Ar 2022. gada 7. februāra dokumentu *EFET* administrācijas padomes vadītājs norādīja iesniedzējtiesai, ka, pirmkārt, “Listex™ P100” esot uzskatāms par tādu, kam nepieciešama apstiprināšana kā “atsārņotājam” atbilstoši Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punktam, tā kā šis produkts esot paredzēts, lai samazinātu patēriņam gatavo dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu piesārņojumu ar patogēno baktēriju *Listeria monocytogenes*, otrkārt, ja nav atļaujas Savienības līmenī, šo produktu nevarot laist tirgū kā “atsārņotāju” atbilstoši Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punktam un, treškārt, šis produkts joprojām ietilpstot Regulas Nr. 853/2004 piemērošanas jomā, pat ja tas ir kvalificēts kā “pārstrādes palīg līdzeklis” saskaņā ar Regulu Nr. 1333/2008. 2022. gada 7. februāra dokumentā norādīti arī iemesli, kuru dēļ “Listex™ P100” neesot iespējams kvalificēt kā “pārstrādes palīg līdzekli” citam mērķim kā vien atsārņošanai, tostarp nepieciešamo pierādījumu neesamība, kā arī šaubu esamība par šī produkta efektivitāti un drošumu.
- 30 Iesniedzējtiesa uzskata, ka *Micreos Food Safety* pieteikums būtu jānoraida, motivējot ar to, ka, pirmkārt, Savienības likumdevēja īstenojamie mērķi atbilstoši Regulas Nr. 853/2004 9. apsvērumam ir nodrošināt augstu attiecīgo patērētāju aizsardzības līmeni pārtikas drošības jomā un, otrkārt, ka šīs regulas 3. panta 2. punkts, kā tas izriet no minētās regulas 18. apsvēruma, attiecoties uz visa veida telpās veiktu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu atsārņošanu un tāād arī ārpus kautuvēm un jebkurā ražošanas procesa posmā veiktu atsārņošanu. Turklāt *Micreos Food Safety* argumentam, saskaņā ar kuru “Listex™ P100” esot paredzēts, lai novērstu piesārņojumu, neesot nozīmes, tāpēc ka šāda novēršana veidojot arī “attīrīšanu no virsmas piesārņojuma” Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkta izpratnē.
- 31 Tomēr *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Regula Nr. 853/2004] ir jāinterpretē tādējādi, ka tās 3. panta 2. punkta piemērošanas jomā ietilpst (un līdz ar to tā laišanai Eiropas tirgū saskaņā ar [Regulas Nr. 853/2004] 11.a pantu ir jāsaņem iepriekšēja Komisijas atļauja) tāds produkts kā [*Micreos Food Safety*] produkts “Listex™ P100”, kam piemīt attiecīgajā [EFSA] 2016. gada 7. jūlija [zinātniskajā] atzinumā

aprakstītās īpašības un kas turklāt – saskaņā ar [*Micreos Food Safety* viedokli] – ražošanas procesa pēdējos posmos tiek izmantots ārpus kautuves telpām un nav paredzēts dzīvnieku izcelsmes produktu attīrīšanai no virsmas piesārņojuma, bet gan piesārņojuma novēršanai?

Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

- 2) Vai Regula Nr. 1333/2008 ir jāinterpretē tādējādi, ka iepriekš minētais [*Micreos Food Safety*] produkts ir “pārtikas piedeva” vai “pārstrādes palīgīdzeklis” (attiecīgi šīs regulas 3. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta izpratnē)?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 32 Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas paredz Komisijas apstiprināšanu tāda produkta kā “Listex™ P100” izmantošanai, kas ir domāts, lai nepieļautu patogēnās baktērijas *Listeria monocytogenes* klātbūtni patēriņam gatavos dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos.
- 33 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkts paredz, ka pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem ir jāizmanto tikai dzeramais ūdens vai, ja Regula Nr. 852/2004 vai Regula Nr. 853/2004 ļauj, tīrs ūdens dzīvnieku izcelsmes produktu attīrīšanai no virsmas piesārņojuma, ja vien Komisija nav apstiprinājusi kādas vielas izmantošanu.
- 34 Attiecībā uz, pirmkārt, Regulas Nr. 853/2004 3. panta, kas ietilpst tās II nodaļā “Pārtikas aprītē iesaistīto tirgus dalībnieku pienākumi”, 2. punktā paredzētajām darbībām un personām ir jākonstatē, ka šis pants vispārīgi paredz “pārtikas aprītē iesaistītos tirgus dalībniekus”.
- 35 Atbilstoši Regulas Nr. 853/2004 2. pantam Regulā Nr. 178/2002 un Regulā Nr. 853/2004 noteiktās definīcijas ir piemērojamas Regulā Nr. 853/2004. Tā, Regulas Nr. 178/2002 3. panta 3. punkts paredz, ka “uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas aprītē”, ir “ikviena fiziska vai juridiska persona, kura atbildīga par to, lai tiktu nodrošināts, ka viņa/viņas kontrolē esošais pārtikas uzņēmums izpilda pārtikas aprites tiesību aktu prasības”.
- 36 Turklāt no Regulas Nr. 853/2004 18. apsvēruma izriet, ka šajā regulā paredzētās strukturālās un higiēnas prasības ir attiecināmas uz visiem uzņēmumu veidiem, tostarp mazajiem uzņēmumiem un pārvietojamām kautuvēm. Regulas Nr. 852/2004 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts šajā ziņā precizē, ka “uzņēmums” ir “jebkura pārtikas aprites vienība”.
- 37 No tā izriet, ka Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkts nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas attiecas tikai uz kautuvēm, tāpēc ka Savienības likumdevējs ir pieņēmis plašu jēdziena “uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas aprītē” definīciju.
- 38 Otrkārt, šādu interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 853/2004 I pielikuma 8.1. punktā paredzētā jēdziena “dzīvnieku izcelsmes produkti” definīcija, kuras formulējums tostarp aptver produktus, kas nav saistīti ar kautuvēm, proti, “dzīvnieku izcelsmes pārtika, tostarp medus un asinis”. No šīs pēdējās minētās tiesību normas formulējuma tāpat nevar izrietēt šīs regulas 3. panta 2. punkta piemērošanas ierobežojums, attiecinot to tikai uz liemeņiem kā produktiem, kas bijuši kautuvēs.

Šāds ierobežojums turklāt būtu pretrunā minētās regulas preambulas 6. apsvērumā izklāstītajam mērķim, kas paredz pastiprinātu vienkāršošanu, attiecīgā gadījumā piemērojot vienādus noteikumus visiem dzīvnieku izcelsmes produktiem.

- 39 Treškārt, attiecībā uz jēdziena “piesārņojums” definīciju Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkta izpratnē, ir jāatgādina, ka šī tiesību norma prasa iepriekšēju Komisijas apstiprinājumu, lai šādu dzīvnieku izcelsmes produktu attīrīšanai no virsmas piesārņojuma izmantotu jebkādu citu vielu, kas nav ūdens.
- 40 Iesniedzējtiesa pauž šaubas, vai ir pamatots *Micreos Food Safety* apgalvojums, saskaņā ar kuru “Listex™ P100” ir paredzēts, nevis lai attīrītu no piesārņojuma ar patogēno baktēriju *Listeria monocytogenes*, bet lai novērstu šādu piesārņojumu, kā arī nepieļautu, ka pārtikas produkti visā to uzglabāšanas laikā un līdz to patēriņam pārsniedz mikrobioloģiskā piesārņojuma līmeņus, ko atļauj Komisijas Regula (EK) Nr. 2073/2005 (2005. gada 5. novembris) par pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem (OV L 338, 1. lpp.).
- 41 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 852/2004 2. panta 1. punkta f) apakšpunkts definē vārdu “piesārņojums” kā “apdraudējuma klātbūtni vai tā ieviešanu”. Jēdziens “apdraudējums” ir definēts Regulas Nr. 178/2002 3. panta 14. punktā kā “bioloģisks, ķīmisks vai fizisks aģents pārtikā vai barībā vai tāds pārtikas vai barības stāvoklis, kas potenciāli var izraisīt negatīvu ietekmi uz veselību”.
- 42 No tā izriet, ka Savienības likumdevējs acīmredzami ir vēlējis veicināt augstu pārtikas drošības līmeni, arī pieņemot plašu jēdziena “piesārņojums” definīciju Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 12. septembris, A u.c., C-347/17, EU:C:2019:720, 40. punkts).
- 43 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka patogēnā baktērija *Listeria monocytogenes* dabā ir visuresoša un, otrkārt, ka “Listex™ P100” ir nepieciešama šī baktērija, lai varētu izvērst savu atsārņojošo iedarbību. Šķiet arī, ka sasniedzamais mērķis, uz ko atsaucas *Micreos Food Safety*, proti, novērst minētās baktērijas attīstību atļautajos augstākajos līmeņos saskaņā ar Regulu Nr. 2073/2005, šajā gadījumā ir attīrīšana no piesārņojuma. Patiešām, no plašas jēdziena “piesārņojums” definīcijas, kas atgādināta iepriekšējā šī sprieduma punktā, nevar tikt secināts, ka šīs pašas baktērijas klātbūtnes iespējamā negatīvā ietekme ir atkarīga no tā, vai tā pārsniedz vai nepārsniedz atbilstoši Regulai Nr. 2073/2005 atļautos līmeņus.
- 44 Turklāt, kā Komisija to norāda savos rakstveida apsvērumos, jēdziens “piesārņojums” Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkta izpratnē aptver ar patogēnās baktērijas *Listeria monocytogenes* ieviešanu saistīto risku jebkurā dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu ražošanas, pārstrādes un iepakojšanas posmā, tāpēc ka šīs regulas 3. panta 2. punkts nedz definē, nedz apraksta brīdi, kurā ir jāveic attīrīšana no šāda piesārņojuma.
- 45 Šādu interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 853/2004 mērķis, kas, kā izriet no tās 9. apsvēruma, ir nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni pārtikas drošības jomā. Turklāt minētās regulas 10. apsvērumā ir pārlicinoši pausts, ka Savienības likumdevēja primārās rūpes ir patērētāju veselība, jo tajā ir paredzēts, ka “attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes produktiem ir jāsauglabā un, ja vajadzīgs, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzību, jāpastiprina sīki izstrādāti higiēnas noteikumi” (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 12. septembris, A u.c., C-347/17, EU:C:2019:720, 43. punkts).

- 46 Tāpēc gan Regulas Nr. 853/2004 vispārīgā sistēma, gan tās mērķis liek ņemt vērā visus piesārņojuma avotus (spriedums, 2019. gada 12. septembris, A u.c., C-347/17, EU:C:2019:720, 44. punkts), un šāda interpretācija uzsvēr Savienības likumdevēja izvēli atbalstīt īpašu higiēnas noteikumu ieviešanu, kuru mērķis ir nepieļaut virsmu piesārņošanu, nevis vēlāku atsārņotāju izmantošanu.
- 47 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas paredz Komisijas apstiprināšanu tāda produkta kā “Listex™ P100” izmantošanai, kas ir domāts, lai nepieļautu patogēnās baktērijas *Listeria monocytogenes* klātbūtni patēriņam gatavos dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos.

Par otro jautājumu

- 48 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu, kas uzdots, ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbildētu noliedzoši, nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 49 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1243 (2019. gada 20. jūnijs), 3. panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas paredz Komisijas apstiprināšanu tāda produkta kā “Listex™ P100” izmantošanai, kas ir domāts, lai nepieļautu patogēnās baktērijas *Listeria monocytogenes* klātbūtni patēriņam gatavos dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos.

[Paraksti]